

РЕЦЕНЗИЯ

на дисертационен труд на тема „**Оценка влиянието на инфраструктурата върху конкурентоспособността на българските морски пристанища**“

за придобиване на ОНС "Доктор"
по професионално направление 5.5. "Транспорт, корабоплаване и авиация",
докторска програма 02.14.09 „Управление и организация на промишления транспорт
(морски транспорт)“

Кандидат: инж. Николай Евгениев Иванов
Рецензент: доц. д-р Анета Димитрова Върбанова

Основание за представяне на рецензията: Заповед № 760/16.12.2021 г. на Ректора на ТУ Варна и решение на НЖ.

1. Обща характеристика на дисертационния труд

Предоставеният ми за рецензия дисертационен труд съдържа въведение, четири глави, заключение с претенции за приноси, списък с използвана литература (библиография) и три приложения с общ обем от 136 страници. В списъка на използваните литературни източници в края на дисертацията са включени 75 заглавия, от които 54 на кирилица и 22 на латиница.

Целта и задачите на дисертационната работа са формулирани коректно. Поставените задачи осигуряват достигането на целта. Съдържанието на дисертационната работа е подчинено на темата. Дисертацията е написана на сравнително добър в граматично и стилистично отношение език и е оформена графично на добро ниво.

2. Актуалност на разработвания в дисертационния труд проблем

Актуалността на темата се обуславя най-вече от факта, че резултатите са приложими в сферата ефективното управление на пристанищата в Черноморския регион, а провеждането на изследвания и реализацията на високотехнологични разработки в тази област е сред приоритетите на съвременната наука. Решаването на посочените проблеми изисква задълбочени познания в областта на организацията и управлението на водния транспорт, които докторантът очевидно притежава.

3. Степен на познаване на състоянието на проблема и творческа интерпретация на литературния материал

Изследванията в дисертационния труд са извършени след критичен анализ на сравнително достатъчен брой литературни източници. Докторантът е показал умения за анализ на наличната информация и способност да изгражда нови теоретични и научно-приложни постановки на нейна база. Докторантът е демонстрирал познаване на проблематиката, което е необходимо условие за успешно постигане на целите на дисертационния труд.

4. Съответствие на избраната методика за изследване с поставената цел и задачи на дисертационния труд

За реализиране на поставените в дисертационния труд задачи са подбрани съвременни методи и софтуерни продукти, апробирани в световната практика отнасящи се до:

- анализа на състоянието и перспективите за развитие на пристанищата в Република България;
- анализа на показателите, влияещи върху конкурентноспособността на пристанищата в Република България;
- прилагането на метода „Анализ с обхват на данни“ (DEA) за оценка на ефективността на пристанищата в Република България

5. Аналитична характеристика на дисертационния труд

Работата по дисертацията е изложена в следната последователност:

Въведението дава обобщена представа за дисертационния труд и включва обосновка на актуалността на темата и кратко описание на проблема, който следва да бъде решен.

В първа глава е направен анализ на текущото състояние на пристанищата и инфраструктурата в Черноморския регион. Представени са целта, задачите и основните обекти за анализ, формулирани са съответните изводи.

Втора глава е посветена на международните и български проекти, засягащи развитието на инфраструктурата на пристанищата. Извършен е сравнителен анализ на разглежданите проекти и са метрифицирани резултатите от тяхната реализация, формулирани са съответните изводи.

В трета глава е разработен математически модел на взаимодействието между сухоземната инфраструктура на територията на Република България и българските морски и речни пристанища. Предложен е алгоритъм за оценка на влиянието на инфраструктурата върху дейността на морските пристанища. Експерименталните изследвания са извършени с помощта на метода „Анализ с обхват на данни“ (DEA), а резултатите са представени чрез подходяща визуализация.

Четвърта глава съдържа описание на показателите и методика за изчисляване на ефективността на българските морски пристанища чрез програмния продукт „Open Source DEA“, версия v0.2. Разработената методика е приложена върху показателите за ефективност на българските морски пристанища. Експериментът е използван за сравнение на постигнатите резултати с резултатите от работата на конкурентни пристанища в региона.

В заключението на дисертационния труд са представени претенциите на автора за приноси и вижданията за бъдещо развитие на извършената от него научноизследователска работа.

6. Основни научни и научно-приложни приноси

Приносната част на дисертационния труд се състои от научно-приложни и приложни приноси:

Научно-приложни приноси:

- Определена е възможността за прилагане на използвания софтуер OSDEA v0.2, за оценка на ефективността на пристанищата;

- Разработена е и приложена е методика за подбор на подходящи параметри, за оценка на ефективността на пристанищата при използването на Data Envelope Analysis;
- Разработена е чрез адаптация методика за оценка на ефективността на пристанищата чрез използването на програмен продукт OSDEA v0.2;
- Разработена е методика за изследване на чувствителността на параметрите, определящи ефективността на пристанищата.

Приложни приноси:

- Определени са проблемните елементи на българската сухопътна транспортна инфраструктура, водещи до неефективност на черноморските пристанища;
- Определена е степента на влияние на техническите ограничения на вътрешната за българските морски пристанища инфраструктура, пряко свързани с тяхната ефективност, касаещи достъпа по море и наличната вършнопристанищна инфраструктура;
- Моделирани и пресметнати са оптималните параметри на българските морски пристанища, при използване на текущата външна и вътрешнопристанищна инфраструктура;
- Демонстрирана е възможността за моделиране и пресмятане на ефекта от нови проекти за разширяване и модернизирание на българските морски пристанища посредством предложената методика.

Считам, че претенциите на докторанта по приносната част на дисертацията са основателни и защитими. Приемам за реални и перспективите за приложение на разработения модел за оценка на влиянието на инфраструктурата върху конкурентоспособността на българските морски пристанища.

7. Оценка на публикациите по темата на дисертационния труд

В своята дисертация докторантът е представил 5 публикации по темата, една от които е в съавторство, а всички останали са самостоятелни. Включени са публикации главно от участия в конференции в страната. Считам, че публикациите са свързани с темата на дисертацията и отразяват съществената част от нейното съдържание. Считам също, че и по научна стойност, и като брой публикацииите напълно отговарят на изискванията на регламентиращите документи.

8. Оформление на автореферата на дисертационния труд

Авторефератът е изготвен съгласно изискванията и достоверно възпроизвежда съдържанието на дисертационния труд, като отразява цялостно същността и основните приносни моменти на работата. Подготвен е в обем от 49 страници и следва структурата на самия дисертационен труд. Графичното оформление и цялостната аранжировка на материала са добре изпълнени. Справката за приносите, представена накратко в автореферата, дава достатъчна информация и отразява обективно реалните достижения на докторанта.

9. Критични бележки към дисертационния труд

Критичните бележки са свързани главно с някои технически недостатъци, най-вече по отношение на структурирането на дисертационния труд, стилистичното и графично оформяне на дисертацията. В текста на дисертацията се откриват частични позовавания към посочените литературните източници

Публикационната активност на кандидата съответства на нормативните изисквания както количествено, така и като съдържание. Прави впечатление обаче, че научните форуми, в които е участвал докторантът, са предимно национални. Би било добре в бъдещата си научноизследователска работа авторът да обърне по-сериозно внимание на публикуването на постигнатите резултати в специализирани периодични издания, които са индексирани в международни библиографски бази от данни като Scopus и Web of Science. По този начин ще се увеличи и вероятността неговите публикации да бъдат цитирани там.

Заключение: Инж. Николай Евгениев Иванов е разработил своята дисертация на базата на достатъчно задълбочен и актуален литературен обзор. Изследванията са базирани на сравнително задълбочен литературен обзор. Съществените части са отразени в достатъчен брой публикации в реферирани издания. Претенциите за научно-приложни и приложни приноси са основателни и като количество, и като съдържание. Това ми дава основание да предложа на уважаемите членове на научното жури да присъдят на инж. Николай Евгениев Иванов ОНС „Доктор“ по професионално направление 5.5. "Транспорт, корабоплаване и авиация", докторска програма 02.14.09. „Управление и организация на промишления транспорт (морски транспорт)".

13.01.2022г.

Рецензент:

/доц. д-р Анета Върбанова/